

Εἰς τοὺς αἰθέρας ἔκτοπε μετάρσιος πλανῶμαι,
Καὶ τὴν εἰρκτήν τοῦ βίου μου τοῦ πρώτου καταρῶμαι,
Καὶ δὲν μὲ θέλγει πλέον
Οὐδὲν τῆς γῆς ἢ πλούσιον, ἢ μέγα, ἢ ὠραῖον.

Μὲ θέλγει τῶν τρικυμιῶν ὁ θορυβώδης δαίμων,
Τῶν καταιγίδων ἡ βοή κ' ἡ πάλῃ τῶν ἀνέμων,
Διότι ἀπὸ νάρκωσιν ληθάργου μ' ἐξυπνίζουν
Κ' εἰς τῆς ζωῆς τὴν θύελλαν ὅτ' εἶμαι μ' ἐνθυμίζουν,
Καὶ φεύγω τότε σύννου·
Πρὸς τῆς παρθένου Μούσης μου τὰς χώρας τὰς
εὐξείνους.

Διότι δάφνης ἅγιον φυτὸν ἐκεῖ βλαστάνει,
Πρὸς δ' ματαίως φέρεται τοῦ χρόνου ἡ δρεπάνη.
Καὶ ὅσι, ἐκ τῶν φύλλων τοῦ ἐν φύλλον δρέψῃ μόνον,
Ἀτρόμητος τὴν ἔφοδον ἐμπνέει τῶν αἰώνων.
Τὸ δένδρον τοῦτο πάντοτε ζητῶν πλανῶμαι σύννου
Εἰς τῆς ἁγίας Μούσης μου τὰς χώρας τὰς εὐξείνους.

Ἀλλὰ πολλάκις ἵπταμαι εἰς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα,
Καὶ μάταιον τριγύρω μου πλανῶ πολλάκις ὄμμα ...
Τὴν Μοῦσαν εἰς τὸ σκῆνωμα τῶν οὐρανῶν δὲν βλέπω,
Καὶ πρὸς τὴν γῆν περίλυπος τὰ βήματά μου τρέπω.

Ἀλλ' εἶναι πλάνη; . . . ὄνειρον; . . . ἀπάτη φαν-
τασίας; . . .

Ἐκεῖ τὴν βλέπω ἔλαμβος παρθένου ἐρασιμίας
Ἀγνὴν ἐσθῆτα φέρουσαν . . . καὶ τ' οὐρανοῦ τὰ κάλλη
Ἐπὶ τῆς γῆς περίβλημα παρθένου περιβάλλει.
Καὶ φῶς εἰς τὸν ὀρίζοντα τοῦ βίου μου ἀπλώνει,
Καὶ, ὡς Ἡῶς, τοῦ βίου μου τὸ λυκαυγὲς χρυσώνει.
Καὶ πρὸς ἐκείνην τρέπομαι . . . καὶ μένω λάτρις
σύννου.

Τῶν λογισμῶν μου κησιμονῶν τὰς χώρας τὰς εὐ-
ξείνους.

Σύρος.

ΜΥΡΩΝ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. (4)

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

Εἰς τὸν θάνατον τῆς Ἑλένης Χάδα, ἀποθαρούσης
ἐν Λάρνακι Κύπρου, κατὰ τὸ 19 ἔτος
τῆς ἡλικίας της.

Εἰς τῆς ζωῆς τὰ θέλγητρα σὺ μόλις ἐμειδίξας,
Μόλις νυμφίου ἀγαθοῦ ἡ χεὶρ σοὶ προστάθη.
Ὁ κόσμος σὲ ἠνοιγέτο μεστὸς εὐδαιμονίας
Κ' ἡ μητέρα σου ὑπέστρωνε τὰ βήματά σου μ' ἄνθη.

(1) * Σ. Σ. Τὸ ἀνωτέρω ποίημα νέου, Κρητὸς
τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα, ἄγοντος δὲ τὸ 18 ἔτος τῆς
ἡλικίας του, ἐμφαίνει ἀληθῶς ποιητικὴν ἐμπνευσιν
καὶ εὐαισθησίαν, καὶ τοι ἐκ τῶν πρώτων δοκιμῶν
αὐτοῦ. Τῷ 1852 ἐξέδωκεν ἐν Σύρῳ, ἑτερα τρία
ποιήματα ἐν φυλλαδίῳ ἐπιγραφομένῳ, ὁ Νεοσσός.
Εἰς τόσον νεαρὴν ἡλικίαν ἀναπτύξας τοσοῦτον πλοῦ-
τον ἰδεῶν καὶ ἀκρίβειαν καὶ γλαφυρότητα γλώσσης,
τί δὲν ὑπόσχεται εἰς τὸ μέλλον ὁ νέος οὗτος ποιη-
τής, ἔκ μὴ ὀλιγορήσῃ τῆς μούσῃς του!

Ἦσο ὡς χάρις καλλονῆς, ὡς εὐμαθείας Μοῦσα,
Τὸ νεαρὸν σου μέτωπον τῶν ἀρετῶν ἐφόρει
Τὸ στέμμα, καὶ νεότητος τὰ ῥόδα συνεννοῦσα.
Ἦσο τῶν ὀμηλικῶν σου ἀγλαΐσμα, ὦ κόρη.

Ἀλλ' οἶμοι! τίς παρέμεινεν ἐν τῇ ζωῇ εὐδαιμόνων
Καὶ ῥόδον ποῖον ἐζήσε μῖα, πρώτας πέραν; . . .
ὦ! εἶναι, εἶναι βάσκανος τοῦ βίου μας ὁ δαίμων!
Ὅτι ἂν θάλλῃ τὸ πρῶτ', δὲν φθάνει τὴν ἐσπέραν.

Ἑλένη! ἦσαν νεαρά τὰ βίου σου τὰ ἔτη·
Σ' ἐκόσμει ἔτι νεανθεὶς τοῦ ὕμναίου στέμμα,
Ὁ νυμφικός σου στολισμὸς σ' ἐνέδυσεν εἰσέτι,
Καὶ εἶχες πληρὴς ἔρωτος καὶ καλλονῆς τὸ βλέμμα.

Ἀλλ' αἶφνης χεὶρ τις σκελετοῦ σὲ ἀποσπᾷ τὰ ῥόδα
Τὸν στολισμὸν σου ἀφαιρεῖ, κ' ὁ θάνατος ἀγρίως
Τὸ ἔαρ σου καταπατεῖ μὲ τὸν σκληρόν του πόδα,
Καὶ τώρα τάφος ἄωρος ἐκάλυψε καὶ κρύος.

ὦ γύναι, γύναι νεαρά! ἐν τοῦ μνήματός σου
Τὴν πλάκα βρέχει ἀληκτος σπονδὴ πικρῶν δακρύων,
Ἐν βραχεῖα ἐπὶ γῆς ὑπῆρξεν ἡ ὁδὸς σου —
Ἀλλ' ἄσβεστον διέμεινε τὸ ἐπὶ σὲ μνημεῖον.

Εἰς τὰς καρδίας θέλεις ζῆ τῶν ποθητῶν σοι ὄντων,
Βρέφους νηπίου, νεαροῦ συζύγου καὶ οἰκείων,
Ἐν μέσῳ θὰ περυστοῦς ἀείπατε τῶν ζώντων
Οὐδ' εἰς τὸ χῶμα ὡς νεκρά θὰ καίτεσαι τὸ κρῖον.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α'.

Ἡ ΣΥΡΟΣ.

Φίλε Ἀλεξάνδρε.

Διατρίβων μακρὰν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ
τέλους τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀείπο-
τε τεινῶν τοὺς πόθους σου καὶ τοὺς λογισμοὺς, ὡς
τέκνον γνήσιον αὐτῆς, ἐπεθύμησας νὰ γνωρίσῃς
λεπτομερῶς τὴν κατὰστασιν τῆς πατρίδος, ὑπὲρ
ἧς καὶ σὺ μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων ἐμόχθησας
καὶ ἐθυσιάσας καὶ ἠγωνίσθης.

Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ζῶντες Ἕλληνες, γράφεις,
ἔχουσιν ἀτελεστάτας καὶ ἀντιπατικὰς περὶ τῆς κα-
ταστάσεως τῆς Ἑλλάδος εἰδήσεις, καὶ τοῦτο κω-
λύει πολλοὺς, ὅπως ἐπιθυμοῦσι, νὰ ἐκλέξωσι τὴν
κοινὴν ταύτην πατρίδα μόνιμον αὐτῶν κατοι-
κίαν.

Δυστυχῶς τοῦτο εἶναι ἀληθές, διότι οἱ πλεῖστοι
ἡμῶν περὶ παντὸς ἄλλου ἢ περὶ τοῦ οὐσιώδους
τούτου ἀντικειμένου μεριμνῶμεν καὶ γράφομεν, ἢ
χάριν κακῶς ἐννοουμένης πολιτικῆς, διαστρέφουμεν

ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων. Τοῦτο δὲ φυσικῶς τῷ λόγῳ πτοεῖ τοὺς ὁμογενεῖς τοὺς ἀγνωστοὺς τὴν τακτικὴν τῶν κομμάτων, καὶ ἡ Ἑλλάς ἐντεῦθεν ζημιούται ζημίαν ἀνυπολόγιστον.

Ὅτε μετὰ τὸ 1831 ἀνεχώρησας ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἀφῆκες αὐτὴν ἀχνίζουσαν ἐτι ἐκ τῶν καταστροφῶν καὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ πολυχρονίου ἀγῶνος. Αἱ πρὶν τοῦ πολέμου ὑπάρχουσαι πόλεις κατεστράφησαν καὶ οὐδεμία εἰσέτι εἶχεν ἀνεγερθῆ. Μόνον δὲ τὸ Ναύπλιον γενόμενον καθέδρα τοῦ ἀρτισυστάτου Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐμορφώθη ὡπασοῦν εἰς πόλιν, καὶ ἡ Σύρος αὕτη, ἥτις συνοικισθεῖσα ὑπὸ φυγάδων, πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνηγέρθη καὶ ἦτον, ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, ἡ μόνη σχεδὸν παρέχουσα πόρους εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὡς ἐκ τοῦ ἀναπτυσσομένου ἐμπορίου τῆς. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐλευσεως τοῦ Βασιλέως, ἀφ' ἧς δηλ. αἱ τύχαι τῆς Ἑλλάδος ὠρίσθησαν, καὶ ἡ τάξις καὶ ἡ ἡσυχία ἐνιδρύθη, ἤρχισεν ἡ ἀνέγερσις πόλεων καὶ ἡ μόνιμος ἀποκατάστασις ἐκάστου πολίτου. Ἐντὸς εἴκοσι λοιπὸν ἐτῶν, ἦτοι ἀπὸ τὸ 1833 μέχρι τοῦ 1853, ἐγένετο οὐ μόνον κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ πάντα, τοιαύτη πρόοδος ἐν Ἑλλάδι, καίτοι ἀνεχεῖας μεγάλης ἐπικρατούσης, ὁποία εἰς ἄλλας ἐποχὰς καὶ εἰς ἄλλα ἔθνη δὲν ἐκτελεῖται ἐν διαστήματι ἴσως ἐκατονταετηρίδος ὅλης.

Πόλεις ἄπειροι ἀνηγέρθησαν ἐκ τῶν ἐρειπίων τῶν, ἡ ὅλως ὠκοδομήθησαν ἐκ θεμελίων, ἐδιπλασιάσθη ἡ καλλιέργεια, ἡ ναυτιλία, καὶ ἐγεννήθη ἡ βιομηχανία, τὸ ἐμπόριον.

Αἱ Ἀθήναι, ἡ Ἑρμούπολις, αἱ Πάτραι, ὁ Πειραιεύς, ἡ Ἀμαλιούπολις, ἡ Τρίπολις, ἡ Σπάρτη, τὸ Μεσολόγγιον, τὸ Γαλαξίδιον, τὰ Νέα Ψαρά, καὶ ἄλλαι μικρότεραι πόλεις καὶ κῶμαι, καλύπτουσιν ἤδη τὸ πρόσωπον τῆς Ἑλλάδος, καὶ παντοῦ ἡ εὐπορία καὶ ἡ εὐζωΐα εἰσδύρουσι.

Γνωρίζω σε ἐνασχολούμενον εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τοῦτο θεωρῶν κ' ἐγὼ ὡς τὸ πρῶτιστον μέσον τῆς προαγωγῆς τῆς Ἑλλάδος μας, διὰ τε τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν γεωγραφικὴν αὐτῆς θέσιν, θέλω ἀρχίσει τὴν περιγραφὴν μου ἀπὸ τῆς Σύρου, τῆς μικρᾶς μὲν, ἀλλ' ἐπισήμου διὰ τὸ ἐμπόριόν τῆς καταστάσεως ταύτης νήσου.

Παρὰ τῶν ἀρχαίων ἡ Σύρος σχεδὸν ἅπαξ μόνον ἡ δις ἀναφέρεται, ἀλλὰ λαμπρῶς ὅσον οὐδεμία ἄλλη τῶν νήσων ἡ ἐπαρχίων Ἑλληνικῶν. Καὶ οἱ ἔπαινοι οὗτοι, οἱ ἀντικείμενοι ὅλως πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν αὐτῆς ὕψιν μὲ φέρουσιν εἰς τὸ ν' ἀμφιβάλλω, ἂν ὁ λόγος εἶναι περὶ Σύρας ἡ Σύρου ἢ ἄλλης τινος νήσου, μυθολογουμένης ἴσως.

Ἰδοὺ τί λέγει περὶ αὐτῆς ὁ Ὀμηρος (ἐν Ὀδυσσεΐα Ο'. 403 κτλ.)

* Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴπου ἀκούεις,

Ὀρτυγίης καθύπερθεν (*), ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο, Οὔτι περιπληθὴς λῆν τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν, Εὐβοτος, εὐμηλος, οἶνοπληθής, πολύπυρος, Πείνη δ' οὐποτε δῆμον εἰσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη Νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν. Ἀλλ' ὅτε γηράσκουσι πόλιν κάτα φύλ' ἀνθρώπων, Ἑλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων, Ἀρτέμιδι ξύν, Οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν...

Μὴ ὁ Ὀμηρος ἐννοεῖ ἐνταῦθα μᾶλλον τὴν Κέα ὅπου ὡς γνωστὸν, κατὰ νόμον, ὁ ὑπερβάς τὸ 60 ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνὴρ ἐχερώσται ν' αὐτοκτονῇται; Ὅπωςδὲποτε, ἡ Σύρος θεωρεῖται πάντοτε διάσημος, διότι ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ Φερεκύδης, ἀρχαιότατος καὶ ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων συγγραψας εἰς πεζὸν λόγον, καὶ διδάσκαλος δὲ τοῦ Πυθαγόρου χρηματίας.

Ἀλλ' ἀφίνων εἰς τοὺς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολούμενους τὰς περὶ τῶν ἀρχαίων τούτων χρόνων ἐρεύνας, μεταβαίνω εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς.

Πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ὑπῆρχε μόνη ἡ ἄνω Σύρος, κειμένη ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου λόφου, ἔχουσα δὲ κάτωθεν τὸν εὐρύχωρον τῆς νήσου λιμένα, παρὰ τὸ ἀνατολικὸν παράλιον αὐτῆς. Ὁ ἕτερος δὲ λιμὴν εἶναι ὁ τῆς Κεχαριτωμένης (della grazia) κείμενος εἰς τὴν δυτικὴν τῆς νήσου παραλίαν.

Ἀλλὰ κατ' αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1822, ἀφ' ἧς συνέβησαν αἱ τρομεραὶ ἐκεῖναι καταστροφαὶ καὶ σφαγαὶ τῆς Σμύρνης, τῶν Κυδωνίων, τῆς Χίου, τῶν Ψαρέων κτλ, ἄπειροι οἰκογένειαὶ κατέφυγον ἐνταῦθα, τὴν ζῶν αὐτῶν μόλις διασώσασαι, καὶ οὕτως ἐκ τινων καλυδῶν ὁρμηθεῖσα, ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἡ ἐμπορικὴ Ἑρμούπολις. Ἡ Σύρος διετέλει τότε ὑπὸ τὴν ἰδιαιτέραν προστασίαν τῆς Γαλλίας, καὶ ἐγένετο ὡς ἄσυλον τῶν προσφύγων τούτων. Καθὸ δὲ Ἕλληνες, φιλόπονοι δηλαδὴ καὶ ἐπιχειρηματίαι, οἱ φυγάδες, ὠφελήεντες ἐκ τῆς γεωγραφικῆς τῆς νήσου θέσεως, προήγαγον κατὰ μικρὸν τὸ ἐμπόριον εἰς ἀκμὴν τοσαύτην, ὥστε ἡ Σύρος κατέστη μίᾳ τῶν ἐμπορικωτέρων τῆς Ἀνατολῆς πόλεων, καὶ ἀποθήκη, ἐξ ἧς ἐπρομηθεύοντο ἕως πρὸ μικροῦ τὰ ἐπιτήδεια οὐ μόνον τὸ Αἰγαῖον καὶ ἡ λοιπὴ Ἑλλάς, ἀλλ' ἅπανα ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ Κρήτη, ἡ Κύπρος, ἡ Βηρυττός, ἡ Θεσσαλομαγνησίαι, κλπ. Οἱ βράχοι, οἱ τῶς ἐρημοὶ καὶ ἄβαιοι ἐπληρώθησαν κατὰ μικρὸν οἰκίω, ἀγυῶν, πλατειῶν, καταστημάτων διὰ τοῦ λιμένος ὅλου ἐξετάθη προκυμαία, οἰκοδομεῖται ἤδη κρυπὶς παρ' αὐτὸ τὸ στόμιον ἵνα κλείσῃ αὐτὸν καὶ καθιστᾷ ἀσφαλέστερον. Εἰς φηκὸς ἄριστος, ἐγειρόμενος ἐπὶ νησιδίου φωτίζει νυκτὸς τοὺς ναυτιλλομένους, ἕτερος δὲ μικρότερος θέλει ἀνεγερθῆ ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἄκρας τῆς κτιζομένης κρηπίδος, ὥστε τοῦ λοιποῦ θέλει ὑπάρχει πᾶσα διὰ τοὺς πλεόντας ἀσφάλεια.

(*) Ἡ Ὀρτυγία εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τὴν Ρηνεΐαν νήσον, τανῶν μικρὰν Ἀθλον.

Ἡ Σύρος ἔχει περίμετρον 10 γεωγρ. μιλίων, ἅ-
πας δὲ ὁ νομὸς τῶν Κυκλάδων ὁ συγκείμενος ἐκ
τῶν ἐξῆς νήσων τῆς Σύρου, Ἀνδρου, Τήρου, Μυ-
κόνου, Νάξου, Πάρου, Ὠλιάρου (Ἀντιπάρου),
Κέας, Κύθρου, Σερφίδου, Σίφου, Κιμῶλου, Μήλου,
Φολεγάνδρου, Σικίνου, Ἴου, Θήρας, Ἀνάφης καὶ
Ἀμοργοῦ περιέχει περὶ τὰς 140,000 κατοίκων καὶ
διαιρεῖται εἰς ἑπτὰ ἐπαρχίας, τῆς Σύρου, Κέας,
Ἀνδρου, Τήρου, Νάξου, Θήρας, καὶ Μήλου, ὑπο-
διαιρουμένης εἰς 33 δήμους.

Ὁ ὅλικός πληθυσμὸς τῆς Σύρου ἀναβαίνει εἰς
25 περίπου χιλιάδας ψυχῶν. Ἐκ τούτων ἀνήκουσιν
εἰς τὸν δῆμον Ἑρμοπολέως 19,977, ἄνδρες μὲν
9,225, γυναῖκες δὲ 8,864. Τούτων βιομηχανοὶ
μὲν εἶναι 1900, μικρέμποροι δὲ 325, μεγαλέμπο-
ροι 80, τραπέζιται 5, κτηματῖαι 2,000, διδά-
σκαλοι ἐκατέρων τῶν γενῶν 40, δικηγόροι 14, ια-
τροὶ 9, φαρμακοποιοὶ 5, ναυτικοὶ 1800. Ὅλοι δὲ
τοῦ δήμου αἱ οἰκίαι, ἀριθμηθεῖσαι ἤδη, ἀναβαίνου-
νουν εἰς 4,483 (1).

Ἐνῶ δὲ ἐξ ἐνὸς μέρους προώδευεν οὕτω πως τὸ
ἐμπόριον καὶ ἡ ναυτιλία, ἐξ ἄλλου ἀνεπτύσσοντο
καὶ διάφοροι βιομηχανίαι, ὧν κυριώτεραί εἰσιν ἡ
ναυπηγία, ἡ βυρσοδεψία, ἡ σιδηρουργία, ἡ σαπο-
νοποιία, ἡ ζυμοπλαστική, ἡ λεπτουργία, ἡ βαφι-
κή (2). Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι τὸ ναυπηγίον τῆς
Ἑρμοπολέως, ἀκμάζον ἄλλοτε, διότι ἐναυπηγοῦντο
ἐν αὐτῷ κατ' ἔτος ὑπὲρ τὰ 100 πλοῖα, καὶ δυνά-
μενον καὶ πάλιν ν' ἀκμάσῃ, εἶναι ἐν τῶν κυριωτέ-
ρων τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου οἱ Ἕλληνες ναυπηγοὶ, διὰ
τῆς ἐμφύτου εὐφυΐας τῶν, ἐτελειοποίησαν εἰς ἄκρον
τὴν χρησιμωτάτην ταύτην τέχνην.

Τὰς εὐκολίας τὰς ὁποίας ζητοῦσιν οἱ Ἑρμοπολι-
ται παρὰ τῆς κυβερνήσεως ὅπως ἡ ναυπηγία προο-
δεύσῃ δεινότεως καὶ τὰς ὁποίας φρονῶ εὐλόγους
εἶναι αἱ ἐξῆς (3) α) ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τέλους
τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐρχομένην ναυπηγήσιμον
ξυλίσαν, β) ν' ἀπαλλάξῃ παντὸς τέλους τὰ πα-
λαιὰ καὶ ἄχρηστα πλοῖα καὶ τὰ ναυάγια, ἅτινα
χρησιμεύουσιν εἰς μετασχηματισμὸν νέων πλοίων
καὶ γ) ν' ἀφήσῃ ὅλως ἀτελῇ πάντα ὅσα εἶδη ἀ-
παιτοῦνται διὰ τὴν ναυπηγίαν.

Ἡ δὲ βυρσοδεψία προώδευσε καὶ ἐτελειοποιήθη
τοσοῦτον ὥστε γνωρίζομεν καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὴν
παγκόσμιον ἔκθεσιν τοῦ Λονδίνου, ὅτι τὰ προ-
όντα τῆς βιομηχανίας ταύτης ἀμιλλῶνται πρὸς
τὰ εὐρωπαϊκὰ καὶ παράγουσι κέρδη σημαντικά,
ἐξαγόμενα εἰς Τουρκίαν καὶ τινὰ μέρη τῆς Εὐ-
ρώπης.

Ἐκ τῶν βυρσοδεψικῶν καταστημάτων 12 μάλι-
στα πρωτεύουσι, τὰ δὲ ἄριστα πάντων εἶναι τὰ
τῶν ΚΚ. Καλουτὰ καὶ Σαλούστρου.

Κατεργάζονται ἐν αὐτοῖς κατ' ἔτος 50,000 πε-
ρίπου δερμάτων, ἐξ ὧν τὸ ἐσωτερικὸν χορηγεῖ μό-
νον τὰς 8,000 ἀκατεργάστων, τ' ἄλλα δὲ κομίζον-
ται ἐκ Βρασιλλίας καὶ Τουρκίας τὸ ἥμισυ δὲ καὶ
ἔτι πρὸς τῶν κατεργασμένων ἀποστέλλονται ἐκτὸς
τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ πρὸς συντήρησιν καὶ ἀνάπτυ-
ξιν τῆς βιομηχανίας ταύτης καὶ τῶν λοιπῶν, ὅσας
ἀνέφερον (ἅπασαι δὲ καὶ τοὺς πολίτας καὶ τὸ δη-
μόσιον ὠφελοῦσι) χρεωστεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ
προστατευτικὰ τινὰ μέτρα, ὅπως γίνεται τοῦτο
καὶ εἰς ἄλλα εὐνομούμενα κράτη, καὶ ταιαύτη εἴ-
ναι καὶ ἡ εὐχὴ τῶν ἀγαθῶν τούτων βιομηχανῶν.

Κατὰ τὴν λήξιν τοῦ 1850 τὸ νηολόγιον τοῦ
λιμένος Σύρου ἔφερε πλοῖα α. μὲν τάξεις 245, β.
δὲ 504, τὸ ὅλον 749, φέροντα τόνους 93,289, τὰ
δὲ πληρώματα συνίσταντο εἰς ἄνδρας 4,800.

Μέγας δὲ ὁ πλοῦτος οὗτος τῆς Ἑρμοπολέως, διό-
τι ἐκτιμωμένης τῆς ἀξίας ἐκάστου τόνου εἰς δραχ-
μὰς τοῦλάχιστον 100, τὸ ναυτικὸν τοῦτο φέρει ἀ-
ξίαν δέκα περίπου ἑκατομμυρίων.

Οἱ δὲ κατ' ἔτος ἀπόπλοι καὶ κατάπλοι ὑπερ-
βαίνουν εἰς 5,000 πλοίων, ἐκ τούτων δὲ ξένα
εἶναι περίπου 800.

Τὰ εἰσαγόμενα κατ' ἔτος ἐμπορεύματα εἶναι ἀ-
ξίας δεκαπέντε περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν,
καθότι.

Αἱ μὲν εἰσπράξεις τοῦ τελωνείου ὑπερβαίνουν
τὸ ἐν ἑκατομμύριον,

Τὰ δὲ δικαιώματα τῆς ἐξαγωγῆς φθάνουσιν εἰς
27 ἕως 30 χιλ. δραχμῶν.

Τὰ τῆς διαμετακομισεως εἰς 90,000.

Τὰ λιμενικά μετὰ τῶν ναυτιλιακῶν εἰς 30,000.

Καὶ τὰ ὑγειονομικὰ ὡσαύτως εἰς 30,000.

Τὰ ἰδιαίτερα εἰσοδήματα τοῦ δήμου Ἑρμοπό-
λεως ἀπὸ τοῦ 1848 καὶ ἐφεξῆς ὡς ἐξῆς κατ' ὅλην
τὴν διάρκειαν τῆς δημοarchίας τοῦ φιλοκάλου καὶ
πλείστον προαγαγόντος τὸν δῆμον τοῦτον, Κ. Ν.
Γιαγτζῆ, εἰσὶ τὰ ἐπόμενα.

Τὸ 1848.

Ἰπῆρξεν ἀποταμίευμα . . .	δραχ.	46,202,93.
Εἰσπράξεις δὲ	»	432,723,43.

Τὸ ὅλον	»	178,926,67.
-------------------	---	-------------

Δαπάναι τοῦ ἔτους ἀφαιρετέαι	»	458,272,70.
--	---	-------------

Περίσσευμα	»	20,653.
----------------------	---	---------

Τὸ 1849.

Εἰσπράξεις μετὰ τοῦ ἀποταμ.	»	458,603.
-------------------------------------	---	----------

Δαπάναι	»	455,433.
-------------------	---	----------

Τὸ 1850.

Εἰσπράξεις κλπ.	»	437,597.
-------------------------	---	----------

Δαπάναι	»	436.
-------------------	---	------

Τὸ 1851.

Εἰσπράξεις	»	448,209.
----------------------	---	----------

Δαπάναι	»	446,289.
-------------------	---	----------

Τὸ 1852.

Αἱ εἰσπράξεις τοῦ δήμου ἀνέβησαν εἰς δρ. 168,000.		
---	--	--

Τὰ δὲ ἐξόδα	»	»	»	»	»	150,000
-----------------------	---	---	---	---	---	---------

44.

(1) Τὰς πλείστας τῶν πληροφοριῶν τούτων
χρεωστοῦμεν εἰς τὸν ἀξιότιμον ἐν Σύρῳ δικηγόρον
Κ. Ἀλεξάνδρον Ἀλεξάνδρου.

(2) Ὁρα *Ἑρμῆν* καὶ *Αἰόλον* ἐφημερίδας Σύρου.

(3) Ὁρα *Αἰόλον* ἀριθ. 447 τὴν 16 Μαρτίου ἐ. ἐ.

(Εὐτέρ. Τόμ. ΣΤ'. φυλ. 15)

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ πλούτη τῆς Ἑρμουπόλεως, ὅποια δὲν ὑπάρχουσι σχεδὸν εἰς ἄλλον δῆμον τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ καὶ οὐδεμία ἄλλη Ἑλληνικὴ πόλις ἀνέπτυξε τοσαύτην φιλοκαλίαν καὶ τοσοῦτον περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ζῆλον.

Ὁ δῆμος συντηρεῖ ὀκτὼ δημοτικὰ σχολεῖα, ὧν τὰ δύο νηπιακὰ, δύο ἀρρένων καὶ τέσσαρα κορασίων· δαπανᾷ δὲ ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως πλεόν των 30,000 δραχμῶν, ὧν αἱ 8,244 διὰ τὸ Γυμνάσιον καὶ δι' ἀγορὰν βιβλίων διὰ τοὺς ἀπόρους παῖδας. Ἐκ τῶν σχολείων τῶν κορασίων, ἡ Ἀνωτέρα λεγομένη Σχολὴ δύναται διὰ τὸν τέλειον αὐτῆς ὀργανισμόν νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, διότι χρησιμεύει κυρίως πρὸς μὲρ-φωσιν διδασκαλισσῶν.

Παρακτὸς δὲ τῆς συνδρομῆς ταύτης τῆς χορηγούμενης ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁ δῆμος συντηρεῖ καὶ τέσσαρας ὑποτρόφους, τοὺς δύο μὲν ἐν Ἀθήναις, τὸν τρίτον εἰς Πίσσαν σπουδάζοντα τὴν ἱατρικὴν, καὶ τὸν τέταρτον εἰς Παρίσιους τελειοποιούμενον εἰς τὴν φιλολογίαν. Προσεχῶς δὲ πέμπει εἰς τὸ πολυτεχνεῖον τῶν Ἀθηνῶν καὶ νέον τινα εὐφύεστατον περὶ τὴν ζωγραφικὴν.

Γνωστὸν δὲ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ σχολή, ἡ σχολαρχουμένη ἀξίως ὑπὸ τοῦ Κ. Κάρπου, καὶ τὸ Γυμνάσιον τὸ διευθυνόμενον ὑφ' ἐνὸς τῶν λογιωτέρων καὶ ἐπιμελεστέρων καθηγητῶν μας τοῦ Κ. Σουρία, εἰσὶν ἐκ τῶν ἀρίστων καὶ τελειοτέρων τῆς ὅλης Ἑλλάδος.

Θέλομεν δὲ κατανοῆσαι ἐντελέστερον ὅπως ἡ Ἑρμοῦπολις συνταίνει εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ μέρφωσιν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, ὅταν γνωρίσωμεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα καὶ τὰ ἀρίστα ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια, δύο μὲν τῶν ἀρρένων, τὸ Ἑλληνικὸν Λύκειον τοῦ Κ. Χ. Εὐαγγελίδου, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Παιδαγωγεῖον τοῦ Κ. Ι. Βαλέττα, ἐν δὲ τῶν κορασίων τὸ τοῦ Κ. Εμ. Μαγκάκη, ἐν οἷς ἡ σπουδάζουσα νεολαία καὶ εἰς τὰ γράμματα προκόπτει καὶ ἠθικῶς μορφοῦται. Εἰς ὅλα δὲ ταῦτα τὰ σχολεῖα φοιτᾷ ὑπὲρ τὰς 3 χιλιάδας μαθητῶν. Ἐξέλιπε μὲν ἡ ἄλλοτε ἀκμάζουσα ναυτικὴ σχολή, ἡ διατηρουμένη ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Βριόνη, ἀλλ' ὑπάρχει ἤδη ἄλλη τις ἀναπληροῦσα ὅπως οὖν τὴν ἑλλειψιν τῆς πρώτης.

Ἐν Ἑρμουπόλει τρεῖς ἐκδίδονται ἐφημερίδες· ὁ *Αἴολος*, καὶ ἡ *Ἐνωσις* ὑπὸ διαφόρων συντασσόμεναι, καὶ ὁ *Ἑρμῆς* οὗ συντάκτης καὶ ἐκδότης εἶναι ὁ δικηγόρος Κ. Ι. Ἡσαΐας, ἀξίαι λόγου καὶ αἱ τρεῖς, καὶ διηνεκῶς περὶ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου πραγματευόμεναι. Ὑπάρχουσι δὲ τυπογραφεῖαι 5, καὶ 3 βιβλιοπωλεῖα.

Αἱ λέσχαι, ἐν αἷς λαμβάνονται ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες καὶ τινες ξέναι, εἰσὶ δύο, ἡ τῶν *Χίων* λεγομένη καὶ ἡ τῶν ἄλλων *Ἑρμοπολιτῶν*.

Περὶ τῆς ἄνω Σύρου δὲν ἔχω τι ἰδιαίτερον νὰ εἰπῶ. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς εἶναι τοῦ δυτικοῦ δόγμα-τος, οἱ κάτοικοι δὲ φιλόπονοι τεχνῖται καὶ βιομή-χανοι, ἀλλ' ἡ καθαριότης τῆς κομποπόλεως ταύτης,

καὶ τοὶ κειμένης εἰς ὕψηλὸν μέρος καὶ ὑγιεινότη-τον, εἶναι δυστυχῶς ὅλως παρημελημένα, ὅπως εἰς τὰς πλείστας πόλεις καὶ κώμας τῶν νήσων.

Ἡ Σύρος καθὼ πρωτεύουσα νομοῦ εἶναι ἑδρα τοῦ νομάρχου τῶν Κυκλάδων, καὶ τοῦ Ἀρχιεπι-σκόπου Ἑρμουπόλεως καὶ Τήνου, μέλους ὄντος τῆς Ἱεραῆς Συνόδου. Περιέχει δύο εἰρηνοδικεῖα, ἐν εἰς ἐκάτερον τῶν δύο δῆμων τῆς νήσου, Μοιραρχίαν, Πρω-τοδικεῖον, Ὑγειονομεῖον, Λιμεναρχεῖον, τελωνεῖον, ἐφορεῖαν, λοιμοκαθαρτήριο, καὶ διαμετακόμησιν, πρὸς δὲ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον, καὶ μίαν ἀσφαλι-στικὴν ἐταιρίαν. Δημόσια καταστήματα ἔχει τὸ τελωνεῖον, τὴν διαμετακόμησιν καὶ τὸ λοιμοκαθαρ-ριον.

Ὁ δῆμος τῶν Ἑρμοπολιτῶν, οὗ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον συγκροτεῖται ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων πολ-ιτῶν, ἔχει καὶ πολλὴν ἰδίαν περιουσίαν, περὶ ἧς θέλω εἰπεῖ κατωτέρω, σπεύδων νὰ σοὶ ἀναφέρω πρὸ παντὸς ἄλλου περὶ τοῦ δημοτικοῦ νοσοκο-μείου, τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου καταστήματος, ὅπερ εἶναι ὁμολογουμένως τὸ τελειότερον πάντων καὶ τὸ περὶποιῶν τοῖς Ἑρμοπολίταις μεγίστην τιμὴν.

Συνεστήθη ἀπὸ αὐτοῦ σχεδὸν τοῦ συνοικισμοῦ τῆς νήσου, καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἀδελφάτου. Ἡ οἰ-κοδομὴ αὐτοῦ, ἐπεσκευασθεῖσα ἐσχάτως, εἶναι καὶ εὐρύχωρος καὶ κομψή, ἀξίας δὲ 450,000 δραχ-μῶν. Περιέχει 60 κλινὰς, φαρμακοπωλεῖον, καὶ πάν-τα τὰ εἰς τοιοῦτο κατάστημα ἀναγκαῖα. Κατ' ἑ-τος νοσηλεύονται ἐν αὐτῷ περὶ τοὺς 800 ἀσθε-νεῖς, ἄνευ διακρίσεως θρησκείας καὶ τόπου, καὶ πάντες οὗτοι τυγχάνουσι τῆς φιλανθρωποτέρας πε-ριθάλψεως.

Ἐκ τῶν ἀσθενῶν δὲ τούτων 50 ἢ 60 ἀποθνή-σκουσι μόνον, χάρις εἰς τὴν ἀρίστην περιποίησιν καὶ τὸ ἐπιστῆμον καὶ ἐπιμελὲς τοῦ ἱατροῦ τοῦ νοσοκο-μείου καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ καὶ φαρμακοποιοῦ.

Ὁ δῆμος ἀμείρωνεν ὑπὲρ τοῦ νοσοκομείου εἰσό-δημα 30 περίπου χιλιάδων δραχμῶν, εἰσπραττο-μένων, ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων πλη-ρονόντων 4[4 τοῖς 100.

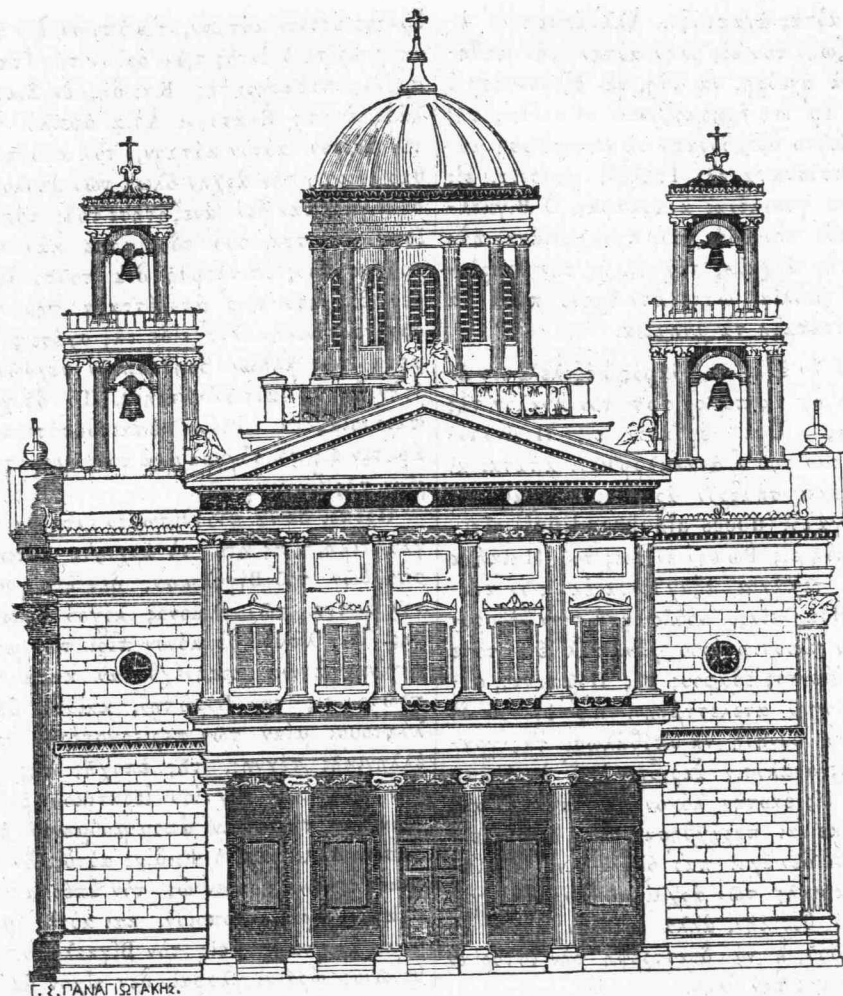
Ἐν Ἑρμοῦπολει ἐγείρεται καὶ ὁ περιφανέστερος τῶν μέχρι τοῦδε ναῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ὀνόματι τιμώμενος τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Εἶναι πολυτελέστατον ἐξωτερικῶς τὸ σχέδιον αὐτοῦ, ὡς ὁράται ἐνταῦθα, καὶ ἡ ἐσωτερικὴ μεγα-λοπρέπεια καὶ διακόσμησης θέλει ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν λαμπρότητα.

Εἰσεπράχθησαν ἀπὸ τοῦ 1848, ἐποχῆς καθ' ἣν ἤρχισαν ἡ οἰκοδομὴ 435 χιλιάδες, ὧν αἱ 100 χιλ. συνδρομαὶ τοῦ δήμου, αἰτίνες καὶ ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν, φθάσαντες πέραν τοῦ ἡμίσεως.

Ἄτερος λαμπρὸς ἐπίσης ναὸς, οἰκοδομηθεὶς πρὸ ἐτῶν, εἶναι ἡ μητροπολικὴ ἐκκλησία τῆς Με-ταμορφώσεως, ἡ λαμπροτέρα τῶν ὑπαρχουσῶν, μετὰ τὸν *Εὐαγγελισμόν* τῆς Τήνου, ὑπὲρ οὗ ἐ-δαπανήθησαν 500,000 δραχμ.

Προσεχῶς δὲ θέλει ἀνεγερθῇ διὰ μετοχῶν

αξίας 150,000 καὶ τι εἶδος παντοπωλείου· θέλει περιέχει 70 περίπου ἐργαστήρια, ἐν οἷς θέλουν συγκεντρωθῇ οἱ ἀρτοποιῶνται, οἱ λαχανοπώλαι, ὅπως πώλαι καὶ τοῦτο δὲ μετὰ τινα ἔτη θέλει μείνει ιδιοκτησία τοῦ δήμου.

Αἱ ἄλλαι ιδιοκτησίαι τοῦ δήμου εἰς τὸ γυμνάσιον αξίας δραχμ. 150,000.

Τὸ κρεοπωλεῖον καὶ ἰχθυοπωλεῖον, μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι, αξίας δραχμ. 85,000 ἔχον δὲ ἐτησίαν πρόσοδον δρ. 12, 14 χιλιάδων.

Τὸ δημοτικὸν σφαγεῖον.

Τρία μεγάλα δημοτικά σχολεῖα αξίας δραχμῶν 180,000.

Ὁ ἱερὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ κοιμητηρίου, αξίας δραχμῶν 70,000

Καὶ τέλος τὸ παλαιὸν λοιμοκαθαρτήριον καὶ διάφορα ἄλλα δημοτικά κτήματα αξίας δραχμῶν 50,000.

Τοσαῦτα περίπου εἶχον νὰ σὲ εἶπω περὶ Σύρου. Εἰς προσηχῇ δὲ ἐπιστολὴν θέλω διατρέψαι περὶ τὸν βίον, τὰ ἔθιμα καὶ τὰς εὐχὰς τῶν ἀγαθῶν Ἑρμοπολιτῶν, καὶ περιέλθω μετὰ σοῦ τὰς λοιπὰς Κυκλάδας, ὧν πολλὰ, τυχοῦσαι τῆς δεούσης ἐπι-

μελείας δύνανται ν' ἀκμάσωσι καὶ νὰ καναστώσι ὠφελιμώταται τῇ Ἑλλάδι.

‘Ο φίλος σου
ΝΕΣΤΟΡΙΔΗΣ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

BIGKEAMAN.

(Συνέχεια ὅρα φυλλάδ. 14).

ὑπὸ τὴν ἐπιφρόνῃ τῆς αὐτῆς τῆς Δρῆσθης, ὁ Βίγκελμαν, ἀνατραφεὶς ἐν τοῖς δόγμασι τοῖς Λουθηρανικοῖς, ἐνηγκαλίσθη τὸν καθολικισμόν. Ἀκολούθως δὲ, τεσσαρακοντούτης περίπου ἀπεδήμησεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἔμελλε νὰ συμπληρώσῃ τὸ μέλλον αὐτοῦ. Εἶχε συλλέξει ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἀρχαίων πᾶν δι' οὗ ἡδύνατο νὰ γίνῃ γνωστή ἡ ἰδέα ἣν εἶχον αὐτοὶ οἱ ἱστορικοὶ περὶ τῶν τεχνῶν των, καὶ ἡ ἀξία, ἣν ἕκαστος τῶν τεχνιτῶν